

Tärkeä lähiluonto

Luontoretket
Kuopiossa 2024

KUOPIO

Kuopion luontoretket 2024

Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut, hyvinvoinnin edistämisen palvelut ja Kuopion luonnontieteellinen museo järjestävät kesän ja syksyn aikana opastettuja luontoretkiä ja talkoita. Retket ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Osalle retkistä voidaan ottaa mukaan vain rajallinen määrä osallistujia ja näille retkille on ennakkoilmoittautuminen. Laiva ja bussiretkistä perimme aikuisilta 10 euron suuruisen maksun käteisellä. Opastuskieli on suomi. Osa retkistä voidaan toteuttaa suomeksi ja englanniksi.

Ennakkoilmoittautuminen esitteessä erikseen mainituille retkille tapahtuu osoitteessa www.kuntapalvelut.fi/kuopio.

Villiyrttien keruuretkelle ennakkoilmoittautuminen avautuu ke 15.5. klo 10, villalankojen värjästyöpajaan lupiinilla ennakkoilmoittautuminen avautuu ti 4.6. klo 10 ja Suomen luonnon päivän risteilylle ja sieniretkelle ma 12.8. klo 10. Aikuisen mukana retkelle tulevat lapset voit ilmoittaa lisätietokentässä.

Retkien peruuntumiset ja muutokset retkien toteutumisissa ovat mahdollisia. Tarkista ajantasainen tilanne osoitteesta www.kuopio.fi/luontoretket.

Kuvat: Vicente Serra, Tiina Kivensalmi, Ilkka Markkanen ja Wille Markkanen

Hyvät retkeilytavat

- Pakkaa eväät rasioihin ja juomat pulloihin.
- Vie retkellä syntyneet roskat kotiin lajiteltavaksi.
- Kulje kävelyteitä ja polkuja. Älä tallaa herkkiä kasveja.
- Hyvin käyttäytyvät koirat ovat tervetulleita opastetuille retkille.
- Pidä koirat aina kytkettynä.
- Tulenteko on sallittua vain siihen varatuilla paikoilla.
- Metsäpalovaaran aikana tulta ei saa tehdä ollenkaan.
- Luonnonmarjoja ja ruokasieniä saa poimia vapaasti.
- Jäkälää ja sammalta ei saa kerätä.
- Tarkkaile luonnoneläimiä riittävän kaukaa.
- Älä ruoki luonnoneläimiä. Leipä ei ole linnuille terveellistä.

**RETKELLE PÄÄSEE
VILKKU-BUSSILLA**

**RETKELLÄ PIDETÄÄN
EVÄSHETKI**

LAPSIPERHEILLE

LAIVARETKI

BUSSIRETKI

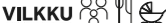

ESTEETÖN

TOUKOKUU

Aika	Retki	Tapaamispaikka	Retken kuvaus
Ti 21.5. klo 18–n. 20 (varapäivä 22.5.) p. 044 718 2145 	Linturetki Väinölänniemelle 	Laituri Vuorikadunpäässä, Kuopionlahti 	Kierretään kävellen Kuopionlahdelta Varvisaareen ja takaisin. Kuunnellaan ja katsellaan alueen monipuolista metsä- ja vesilinnustoa. Retki siirtyy seuraavalle päivälle, jos tiistaina on erittäin huono sää.
To 23.5. klo 18–20 p. 040 573 8205 	Liito-oravaretki 	Jynkän koulun parkki- paikka, Maitotie 2 	Tule tutustumaan liito-oravan elinympäristöön! Mitä liito-oravat syövät ja miten ne liitävät? Kävelemme leveitä polkuja pitkin n. 2 km. Lastenrattailla kulku onnistuu myös.
Ma 27.5. klo 15–17 p. 044 718 2143 	Roskaretki 	Kuopionlahden kenttä, Kuopionlahdenkatu 12 	Tule mukaan keräämään roskia Kallaveden rannoilta Kuopionlahdelta Haapaniemen suuntaan. Keskustelemme samalla siitä millaisia vaikutuksia roskilla on luonnossa. Mukaan voit tulla niin pitkäksi tai lyhyeksi aikaa, kun haluat. Varauduthan omalla vesipullolla, hanskoilla ja umpinai-silla jalkineilla.
Ti 28.5. klo 17.30–19.30 p. 044 718 1543 	Luonnontutkijat vauhdissa 	Pirtin koulun parkkipaikka, Pirtintie 21 	Tuhannet lajit Suomen luonnossa haastavat harjoittelemaan lajintunnistusta. Retkellä kokeillaan iNaturalist-sovellusta ja koitetaan löytää mahdollisimman monta lajia. Oma älykännykkä mukaan. Aikaisempaa lajintuntemusharrastusta ei tarvita.
Wed 29.5. at 17.30–19.30 p. 044 718 2187 	Nature trip to Kolmisoppi Neulamäki 	Parking lot next to the Neulamäki sports field (Neulamäen Urheilukenttä) at the end of Raiviopolku 	Come and enjoy a guided evening walk in Kolmisoppi-Neulamäki nature reserve! We will walk on forest paths and learn more about Finnish nature and outdoor etiquette.
To 30.5 klo 10–11.30 p. 044 718 2509 tai 044 748 8228 	Katiskaniemen retki 	Kylpylä-hotelli Rauha- lahden edessä, Katiska- niementie 8 	Tutustumme Katiskaniemen luontopolkuun liikuntakoordinaattorien opastuksella. Reitin pituus on noin 2 km ja se kulkee helppokulkuisessa maastossa.

KESÄKUU

Aika	Retki	Tapaamispaikka	Retken kuvaus
Ti 4.6. klo 12–14 p. 040 573 8205 	Liito-oravia ja mysteeri-laatikoita 	Puijonsarven koulun parkkipaikka, Keski-Kaari 44 7	Tutkitaan liito-oravia ja pelataan pakopeliä, joka sopii eskari-ikäisille ja sitä vanhemmille. Kuljemme lastenrattaille sopivaa leveää polkua, käymme myös metsässä. Omat eväät mukaan.
Ti 4.6. klo 18–20 p. 044 718 2658 	Jäkäläretki Jynkäniemelle 	Vaivasen lammen eteläpuolinen P-paikka, Leirikyläntie 49, tien pohjoispuolella 8	Retkellä tutustumme vähemmän tunnettuun mutta runsaslajiseen eliöryhmään, jäkäliin. Suurennuslasi tai luppi kannattaa ottaa mukaan, jos sellaisen omistaa.
Ke 5.6. klo 17–19 p. 040 573 8205 	Rauhallinen villiyrttikävely 	Pesäpallostadionin parkkipaikka, Puijolaaksontie 9	Tutustutaan yleisimpiin syötäviin luonnonkasveihin, niiden säilömiseen ja jokaise-noikeuksiin. Tällä kävelyllä emme keräile vaan keskitymme tunnistamiseen. Kuljemme rauhallisesti leveitä polkuja tai sorateitä pitkin. Esteetön retki, sopii lastenrattaille kuljettavaksi.
To 6.6. klo 17–20 p. 040 573 8205 	Villiyrttien keruuretki 	Pilpantien päässä oleva iso parkkipaikka 10	Keräämme yleisimpiä syötäviä luonnonkasveja ja valmistamme niistä pientä purtavaa laavulla. Ota mukaan omat eväät, puutarhakäsineet, sakset ja keräilykori/paperipusseja. Ennakoilmoittautuminen. Max. 20 hlöä.
Ti 11.6. klo 12–14 p. 040 573 8205 	Rantatutkimuksia ja kansalais-havainnointia 	Citymarket Päiväranta, Päivärannantie 18, Ketulanlahden puoleisen sisäänkäynnin edessä 11	Päätetään pienet ja isot tutkijat valloilleen erilaisten vesi- ja roskatutkimusten pariin! Retkellä saatuja taitoja voi hyödyntää vaikka oman koti- tai mökkirannan tutkimuksissa. Retki sopii myös lastenrattaille kuljettavaksi.
Ke 12.6. klo 13– p. 044 718 2510 tai 044 718 4932 	Vanuvuoren retki 	Vanuvuoren parkkipaikka, Koirakaarre 70 12	Tutustumme Vanuvuoren luontopolkuun liikuntakoordinaattorien opastuksella. Reitin pituus on noin 3 km sisältäen suuria korkeuseroja ja portaisa kulkemista. Matkalla käymme Vanuvuoren näköalatornissa. Linja-autokuljetus lähtee kaupungintalon takaa Maljalahdenkadulta klo 12.30. Mikäli tarvitset kyydin, ilmoittaudu pe 7.6. mennessä osoitteessa www.kuntapalvelut.fi/kuopio. Kuljetuksen hinta edestakaisin on 10 €. (Huom. kuljetus toteutuu, mikäli lähtijöitä on vähintään 15 henkilöä). Ennakoilmoittautumista ei tarvita, mikäli tulet paikalle suoraan omalla kyydillä.

Aika	Retki	Tapaamispaikka	Retken kuvaus
Ke 12.6. klo 17.30–19.30 p. 044 718 2143 	Valkeisenlammen retki 	Valkeisenlammen teatterin puoleinen pää, Valkeisenkadun ja Teatterikujan kulmassa 13	Nautimme kesäisestä illasta kävelemällä noin 1,5 km matkan Valkeisenlammen ympäri. Ihailimme alkukesän kukkaloistoa ja kuulemme samalla alueen monipuolista kasvillisuudesta ja luonnosta.
To 13.6. klo 16–18 p. 044 718 1543 	Seikkailu viidakkossa 	Aaro Jalkasen patsas, Puijonsarventie 78, Puijonokka 14	Tällä koko perheen retkellä seikkaillaan metsässä ihan apinana! Kuljemme kävelyteitä, välillä tempuilleen metsän puolella. Omat eväät mukaan, laavulla tulentekomahdollisuus. Retki soveltuu myös lastenrattaille liikuttavaksi.
Su 16.6. klo 12–15 p. 044 718 2145 	Luonnonkukkien päivän retki 	Tähtitornin juurella Huuhanmäellä 15	Tutustumme luonnonkukkien päivän teemalajiin raitaan ja muihin Huuhanmäen laki-alueen kasveihin. Erityisesti keskitymme niitty- ja kulttuurilajiin, joka on tuohon mennessä ehtinyt tunnistettavaan kehitysvaiheeseen. Yhteisretki KLY:n kanssa.
Ma 17.6. klo 17–19 p. 044 718 1543 	Lupiinitalkoot 	Haapaniemen Lidlin parkkipaikka, Tehdaskatu 12 16	Vaalitaan yhdessä Suomen luonnon monimuotoisuutta kitkemällä haitallista vieraslajia, komealupiinia. Voit tulla mukaan niin pitkäksi tai lyhyeksi ajaksi kuin haluat. Varauduthan omalla vesipullolla, hanskoilla ja kumisaappaila.
Ti 18.6. klo 15–17 p. 044 718 1543 	Villalankojen lupiinivärjäys 	Kuopion korttelimuseo, Kirkkokatu 22 17	Värjätään villalankaa lupiin kukilla ja lehdillä sekä kokeillaan neulakintaan valmistamista ja värttinällä kehräämistä. Työpajamaksu 7 €, lupiinitalkoihin osallistujille 5 €. Työpajamaksuun sisältyy 100 g villalankaa sekä neuleohje. Ennakoilmoittautuminen, max. 15 hlöä.
Ke 19.6. klo 17–19 p. 040 573 8205 	Minikansallispuistoja Kuopioon 	Rauhalahden kylpylän parkkipaikka, Katiskaniementie 8 6	Pelissä perhe tai ryhmä perustaa metsään oman minikansallispuistonsa ja kisaavat keskenään. Peli sopii n. 5-luokkalaisista ylöspäin. Omat eväät mukaan.

HEINÄKUU

Aika	Retki	Tapaamispaikka	Retken kuvaus
Ti 9.7. klo 18–20 p. 040 573 8205 	Mummin yrttirohtojen jäljillä VILKKU	Aaro Jalkasen patsas, Puijonsarventie 78, Puijon-nokka 14	Suomessa on kymmeniä helposti tunnistettavia, mietoja ja turvallisia kasveja, joita on käytetty iät ja ajat ruoaksi tai lääkkeinä. Retkellä ei juuri keräillä, vaan kuljetaan rauhallisesti tutkailen kasveja polkujen varsilla, niityillä ja metsissä.
Ke 10.7. klo 16.30–19.30 p. 044 718 2143 	Vieraslajien torjuntatalkoot Halmejoen lehdossa	Parkkipaikka osoitteessa Halmejoentie 67. Työkohteisiin ohjaus parkkipaikalta aina tasatunnein. 18	Vaalitaan yhdessä Suomen luonnon monimuotoisuutta kitkemällä haitallista vieraslajia, jättipalsamia. Voit tulla mukaan niin pitkäksi tai lyhyeksi ajaksi kuin haluat. Varauduthan omalla vesipullolla, hanskoilla ja kumisaappailla.
Ke 10.7. klo 18–20 p. 040 573 8205 	Tarinointiretki mukavia muistellen VILKKU 	Julkulan satama, Keinänlahden käänöpaikka 19	Leppoisa kävelyretki Julkulan lähiluonnossa - jaa omat mukavat muistosi alueen asutushistoriasta! Kävellään ranta- ja metsäalueilla polkuja ja teitä pitkin leppoisasti tarinoiden.
Thu 11.7. at 18–20 p. 040 573 8205 	Edible and medicinal plants in Finland VILKKU 	Aaro Jalkanen's statue, Puijonsarventie 78, Puijon-nokka 14	In this walk you will learn to identify tasty and healthy wild plants for cooking and also learn about their medicinal use, sustainable foraging and Everyone's rights. Bring your own snacks, possibility to grill.
Ti 16.7. klo 10–13 p. 044 718 2145 	Vieraslajien torjuntatalkoot Lillukkapuistossa VILKKU	Rypysuon asukastuvan parkkipaikka, Rypysuontie 68 20	Vaalitaan yhdessä Suomen luonnon monimuotoisuutta kitkemällä haitallista vieraslajia, jättipalsamia. Voit tulla mukaan niin pitkäksi tai lyhyeksi ajaksi kuin haluat. Varauduthan omalla vesipullolla, hanskoilla ja kumisaappailla.
To 18.7. klo 17–20 p. 044 718 2145 	Vieraslajien torjuntatalkoot Päivänrannassa VILKKU	Matonpesupaikan parkkipaikka Petäjätien päässä. 21	Vaalitaan yhdessä Suomen luonnon monimuotoisuutta ja kitketään haitallista vieraslajia, jättipalsamia. Voit tulla mukaan niin pitkäksi tai lyhyeksi aikaa, kuin haluat. Varauduthan omalla vesipullolla, hanskoilla ja kumisaappailla.
Ti 23.7. klo 10–13 p. 044 718 2145 	Vieraslajien torjuntatalkoot Julkulanrannassa VILKKU	Parkkipaikka, Koivuahon polun päässä 22	Vaalitaan yhdessä Suomen luonnon monimuotoisuutta kitkemällä haitallista vieraslajia, jättipalsamia. Voit tulla mukaan niin pitkäksi tai lyhyeksi ajaksi kuin haluat. Varauduthan omalla vesipullolla, hanskoilla ja kumisaappailla.

ELOKUU

Aika	Retki	Tapaamispaikka	Retken kuvaus
Ke 7.8. klo 17–20 p. 044 718 2145 	Vieraslajien torjuntatalkoot Halmejoen lehdossa	Parkkipaikka osoitteessa Halmejoentie 67. Työkohteisiin ohjaus parkkipaikalta aina tasatunnein. 	Vaalitaan yhdessä Suomen luonnon monimuotoisuutta kitkemällä haitallista vieraslajia, jättipalsamia. Voit tulla mukaan niin pitkäksi tai lyhyeksi ajaksi kuin haluat. Varauduthan omalla vesipullolla, hanskoilla ja kumisaappailla.
La 10.8. klo 11–14 p. 040 573 8205 	Metsämysteeri Puijolla 	Puijonnon laavu, Julkula 	Nappaa perhe tai kaverit mukaan metsän mysteeripakopeliin! Peli kestää n. 30–45 min ja lähdöt on 10 minuutin välein Puijonnon laavulta, josta saa tarkemmat ohjeet. Pelin jälkeen joukkueille on tarjolla juomista ja pientä purtavaa laavulla (myös tulentekomahdollisuus).
To 22.8. klo 20.30–23 p. 044 718 2143 	Lepakkoretki 	Väinölänniemen ulkokuntosali, Väinölänniemi 26 	Tutustumme lepakoiden salattuun elämään Väinölänniemeen, Rönöön ja Varvisaareen suuntautuvalla retkellä. Retkellä kävellään noin 4 km. Yhteisretki KLYY:n kanssa.
La 31.8. klo 10–16 p. 044 718 2143 	Suomen luonnon päivän risteily 	Matkustajasatama, Makasiininkatu 1 	Risteilemme Etelä-Kallavedellä Kansallisen kaupunkipuiston maisemissa. Pysähtymispaikka ilmoitetaan lähempänä retkeä. Omat eväät mukaan. Risteilystä peritään aikuisilta 10 € maksu. Ennakoilmoittautuminen.

SYYSKUU

Aika	Retki	Tapaamispaikka	Retken kuvaus
Ti 10.9. klo 7.30–19 p. 044 718 2506 	One Health -teemainen luontokävely 	Väinölänniemen ulkokuntosali, Väinölänniemi 26 	One Health – Yhteinen terveys tarkoittaa ihmisten, eläinten ja luonnon hyvinvoinnin tiiviisti toisiinsa liittyvää kokonaisuutta. Kävelyn aikana kuulemme aiheesta sekä keskustelemme luontoympäristön hyvinvointivaikutuksista ja luontoyhteyden merkityksestä.
La 14.9. klo 10–15 p. 044 718 1543 	Sieniretki 	Bussiretki. Tapaamispaikka Maljalahdenkadun tilausbussilaituri kaupungintalon takana 	Ota sieniveitsi, kori ja omat eväät mukaan. Retki toteutetaan yhteistyössä Savon Sieniseuran kanssa. Retken hinta on aikuisilta 10 €. Retkikohde ilmoitetaan myöhemmin. Ennakoilmoittautuminen.
La 21.9. Lähdöt klo 11 ja 12 p. 044 718 2143 	Vanuvuoren vanhat metsät 	Vanuvuoren parkkipaikka, Koirakaarre 70 	Retkeilemme Vanuvuoren luonnonsuojelualueen metsissä ja tutustumme vanhan metsän monimuotoiseen elämään. Matkalla käymme Vanuvuoren näköalatornissa. Reitin pituus on noin 3 km sisältäen suuria korkeuseroja ja pitkiä portaita. Retken lopuksi mahdollisuus omien eväiden syötiin nuotiopaikalla. Järjestämme kaksi lähtöä klo 11 ja klo 12. Luontopolun kierto kestää noin 2 – 2,5 tuntia. Yhteisretki KLYY:n kanssa.

Lisätietoja

Lisätietoja luontoretkestä ja retkien mahdolliset peruutukset ilmoitetaan verkkosivulla: www.kuopio.fi/luontoretket

Lisätietoja Kuopion luonnosta ja luontokohteista saat alueellisista ympäristönsuojelupalveluista (ymparistonsuojelu@kuopio.fi, ja www.kuopio.fi/asuminen-ja-ymparisto/luonto)

Karhonsaaren soutuveeneen avaimen voi lainata virka-aikana Valtuustotalon asiakaspalvelusta (Suokatu 42, puh. 0800 918 511).

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistyksen (KLYY) järjestämistä tapahtumista ja retkistä saat tietoa www.sll.fi/kuopio.

Kuopion ev.lut.seurakunnat järjestävät kesän aikana hautausmaakävelyitä eri teemoilla. Lisätietoja kävelyistä ja hautausmaiden osoitteet www.kuopionseurakunnat.fi

Retkien lähtöpaikat

